Dag van een vlag

Door : Rita Oosterwijk



18 maart (dia di bandera) nadert, en ik denk steeds aan de woorden: "dag van een vlag". Menige Arubaan zou wellicht zeggen dat het de dag van de vlag is. Het gebruik van het woordje de, kan veel verschil maken. Het toont aan hoe belangrijk een vlag gevonden wordt en wat de vlag voor iemand of voor een heel volk betekend.

Een vlag wordt zeker heel belangrijk gevonden als er zelfs een dag naar vernoemd wordt, hoewel het natuurlijk niet alleen maar de vlag zelf is die als belangrijk ervaren wordt maar het meer een uitdrukking is van een nationaal gevoel. Toch gaat mijn voorkeur uit naar het woordje "een", zonder de belangrijkheid van de Arubaanse vlag uit het oog te verliezen. Het woordje "een" geeft aan dat er een verbondenheid met de rest van de wereld bestaat, een vlag geeft aan dat er meerdere vlaggen zijn, meerdere volkeren, landen, steden, families ieder met hun eigen vlag maar met elkaar verbonden. Het geeft ook aan dat voor al deze groepen van mensen hun vlag belangrijk voor hen is.

Bij dag van een vlag moet ik al snel denken aan hoe het gebruik van een vlag ontstaan is.

Niet alleen aan de geschiedenis van de Arubaanse vlag, maar die van vlaggen in zijn algemeen. Waar komt het gebruik van een vlag eigenlijk vandaag, wat is de bedoeling van een vlag? De geschiedenis leert ons dat er al vlaggen voorkwamen op rotstekeningen. Verschillende mensen in de Oudheid maakten dus al gebruik van vlaggen. Volgens de overlevering waren het echter de Romeinen die voor het eerst vlaggen op het slagveld gebruikten. Of zij echt de eersten waren dat zullen we nooit zeker weten.

De vlaggen die zij gebruikten zouden we nu vaandels noemen. Een vaandel is een type vlag die als doel heeft om een militaire eenheid te kunnen herkennen of om de nationaliteit van een schip te kunnen achterhalen. In vroegere tijden was een vaandel heel belangrijk bij de oorlogsvoering. De slagvelden waren chaotisch en een vaandel was de enige manier voor een soldaat om zijn eenheid te kunnen herkennen.

De kleuren en symbolen van een vaandel konden een soldaat veel vertellen, bijvoorbeeld waar zijn onderdeel zich bevond.

Het was daarom belangrijk om de vlag van de vijand in handen te krijgen. Viel de vlag in vijandige handen dan was dat vaak een gevoelige klap voor het moreel van de soldaten. Daarom werd de vlag door een speciale wacht bewaakt die hem met tot de dood er op volgde moest beschermen.

Dit principe kunnen we hedentendage terug vinden in het spel Stratego waar het er om gaat om de vlag van de tegenstander te vinden om het spel te kunnen winnen. In moderne oorlogsvoering neemt de vlag niet meer zo'n prominente plaats in.

In de middeleeuwse oorlogsvoering echter waren vlaggen, vaandels en wapenschilden wel van cruciaal belang. De ridder volledig gehuld in een harnas met een helm op was volledig onherkenbaar geworden.

En het was ook niet gemakkelijk voor hem om even de helm af te doen, om zichzelf voor te stellen. Het wapenschild of het vaandel werden gebruikt als een herkenningsteken. De symbolen op het schild of het vaandel maakten een verwijzing naar de familie of het gebied waar de ridder van afkomstig was.

In de scheepvaart werden en worden vlaggen gebruikt om boodschappen aan elkaar door te geven. Zo wisten de schepen dat er onheil naderde als ze de Jolly Rogers (piratenvlag) geheven zagen. Deze vlag werd oorspronkelijk gebruikt als een vlag om aan te geven dat er ergens pest heerste. De vlag werd dikwijls aan een kerktoren gehangen, zodat iedereen wist dat ze beter uit de buurt konden blijven. In de scheepvaart wordt er nog steeds van heel veel verschillende seinvlaggen gebruik gemaakt bijvoorbeeld om aan te geven dat er een sleepboot nodig is of hulp of dat er een man overboord is geslagen.

De kleuren en de symbolen of het patroon van een vlag staan ergens voor, hebben ons iets te vertellen. In het geval van de ridder zeggen de kleuren en symbolen van zijn vaandel en of wapenschild iets over zijn achtergrond. In het geval van een vaandel op het slagveld wijst het de soldaat de weg naar zijn regiment. Zo heeft iedere vlag zijn eigen verhaal en betekenis. Zo heeft de vlag van Aruba ook zijn eigen verhaal. Het blauw in de vlag van Aruba staat voor de blauwe lucht en de zee van Aruba. Bijzonder is dat de Arubaanse vlag de enige vlag ter wereld is met een vierpuntige ster. Deze vier punten staan voor de 4 windrichtingen waaruit de bewoners van Aruba gekomen zijn. De ster is rood omdat de aarde van Aruba een karakteristieke rode kleur heeft. De ster heeft een wit randje. Dat staat symbool voor de prachtige witte stranden. Tevens staat wit symbool voor zuiverheid en eerlijkheid. De twee gele strepen in de vlag verwijzen naar het zonlicht, toerisme en de natuurlijke mineralen die Aruba welvaart brachten. De lijnen zijn smal omdat Aruba zelfstandig is maar niet geïsoleerd is van de wereld. De symboliek van deze vlag is prachtig. De vlag past echt goed bij Aruba omdat het eigenlijk het verhaal van het Arubaanse volk weergeeft. Als herkenningsteken is de vlag van Aruba in mijn ogen dan ook goed geslaagd. Mooi is vooral dat letterlijk uit de vlag van Aruba blijkt dat er verbondenheid met andere volkeren is.

Niet elk volk heeft een heel verhaal in zijn vlag gelegd, maar toch hebben alle vlagen hun eigen verhaal en symboliek en hebben ze ook een bepaalde betekenis voor een volk, een stad, een provincie etc. De Arubaanse vlag is een vrij jonge vlag. Het is vanaf 18 maart 1976 de officiële vlag van Aruba. Over deze vlag is behoorlijk goed nagedacht, net zoals over de vlag die symbool staat voor de Olympische Spelen goed is nagedacht. De ringen en de kleuren van de Olympische Spelen geven de verschillende continenten aan. De ringen zijn met elkaar verbonden hetgeen de verbroedering van de continenten tijdens de sportieve bijeenkomst moet verbeelden. De symbolen zijn eenvoudig toch dekken ze de lading goed. Niet altijd is duidelijk meer waarom bepaalde kleuren zijn gekozen in een vlag. Vooral niet als de vlag al een paar honderd jaar bestaat.





De Nederlandse vlag bijvoorbeeld was oorspronkelijk oranje, blanje, bleu (oranje, wit blauw). En er waren een heleboel strepen. Van een afstand konden de kleuren door de grote hoeveelheid strepen niet goed waargenomen worden. Al snel werd de vlag rood wit blauw en waren er nog maar drie strepen. Over het waarom de bovenste kleur van de vlag al snel rood werd, weet niemand meer precies. Er zijn verschillende theorieën over. Het was waarschijnlijk moeilijk om de kleur oranje te maken en deze veranderde door weersinvloeden als snel in de kleur rood. Het kan ook zijn dat de verandering naar de kleur rood te maken had met de niet oranje gezinde factie. In ieder geval werden de kleuren zoals we die nu kennen in 1937 officieel vastgelegd. De Nederlandse vlag werd voor het eerst tijdens de Tachtigjarige oorlog door de watergeuzen gebruikt. De kleuren waren gebaseerd op de kleuren die voorkwamen in het wapenschild van Willem van Oranje. Het is niet zo gek dat dit de periode is waarin de Nederlandse vlag is ontstaan. Voor de Tachtigjarige oorlog met Spanje bestonden de Nederlanden wel maar het was geen zelfstandige bestuurlijke eenheid, het maakte het onderdeel uit van het Spaanse Rijk. Na de Tachtigjarige oorlog werd de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden uitgeroepen. Aldus werd de vlag een herkenningsteken van de Nederlanden, en uiteindelijk het Koninkrijk der Nederlanden, als een onafhankelijke staat. Net zoals de Arubaanse vlag ook een herkenningsteken is geworden van de "onafhankelijkheid" van Aruba.

Een vlag heeft dus verschillende functies. Een vlag heeft als functie om de verbondenheid met een bepaald volk, land, stad, familie te laten zien maar het kan ook gebruikt worden om signalen te geven. Welke functie een vlag ook heeft, een vlag is altijd belangrijk en dient met respect behandeld te worden. Zo bestaat er een speciaal vlagprotocol. Een vlag mag alleen op bepaalde tijdstippen en dagen worden opgehangen. Een vlag mag niet gewassen worden maar mag ook niet vuil worden opgehangen. Er bestaan zelfs vouwvoorschriften.

18 maart is zo'n dag dat de Arubaanse vlag gehesen mag worden.

Aruba Pabien!
Wij wensen allen een geslaagde viering van Dag van de Vlag en Volkslied
Werkgevers Arubaanse Bouwnijverheid
W.A.B.
Albo Aruba N.V.
Arubaanse Wegenbouw Maatschappij N.V.
Blokki Nacional N.V.
Bohama Aruba N.V.
Bopel Technical Services N.V.
C.H.S. Technical Contracting & Trading N.V.
Croon N.V.
Nayo Construction Co. N.V.
Thiel Corporation N.V.

Aruba Pabien!
Wij wensen allen een geslaagde viering van Dag van de Vlag en Volkslied
C.P.F. PAINTS CARIBBEAN PAINT FACTORY ARUBA INC.

Aruba Pabien!
Wij wensen allen een geslaagde viering van Dag van de Vlag en Volkslied
ARUBA
STATEN VAN ARUBA